

NAMESNIČKI USTAV

USTAV KNJAŽESTVA SRBIJE

Izdan i zakletvom potvrđen
O Duhovima 1869. Godine

U IME NJEGOVE SVETLOSTI

KNJAZA SRBSKOG

MILANA M. OBRENOVIĆA IV.

NAMESNICI KNJAŽESKOG DOSTOJANSTVA.

PROGLAŠAVAMO I OBJAVLJUJEMO SVIMA I SVAKOME, DA JE VELIKA NARODNA SKUPŠTINA, DRŽANA U
KRAGUJEVCU O DUHOVIMA 1869. GODINE REŠILA, I DA SMO MI POTVRDILI I POTVRĐUJEMO:

U S T A V

ZA KNJAŽESTVO SRBIJU.

Sadržaj

- 1 I.** O državnoj oblasti, Knjazu, nasledstvu prestola i namesništvu knjažeskog dostojanstva.
- 2 II.** O pravima i dužnostima građana u opšte.
- 3 III.** O Narodnom predstavništvu.
 - 3.1** Krug vlasti Narodne Skupštine.
 - 3.2** Sazivanje Narodne Skupštine.
 - 3.3** Velika Narodna Skupština.
- 4 IV.** Državni savet.
- 5 V.** O državnom imanju, o knjaževom imanju i knjaževoj civil-listi.
- 6 VI.** O državnoj službi.
- 7 VII.** O sudovima.
- 8 VIII.** O crkvama, školama i blagodetnim zavodima.
- 9 IX.** O opštinama i pravnim licima.
- 10 X.** Opšta opredelenja.
- 11** Zaključenje.
- 12** Prelazno naređenje.
- 13** Vidi još
- 14** Izvori

I.

O državnoj oblasti, Knjazu, nasledstvu prestola i namesništvu knjažeskog dostojanstva.

Član 1.

Knjažestvo je Srbija nasledna ustavna monarhija sa narodnim predstavništvom.

Član 2.

Državna oblast Srbije ne sme se razdvajati. Njene granice ne mogu se smanjiti ni razmeniti bez pristanka Velike Narodne Skupštine; no u slučajima ovog roda od manje važnosti dovoljan je pristanak i obične skupštine.

Član 3.

Knjaz je poglavar države, i, kao takav, ima sva prava državne vlasti, a izvršuje ih po opredeljenjima ustava.

Njegova je ličnost neprikosnovena i neodgovorna.

Član 4.

Knjaz vrši zakonodavnu vlast sa Narodnom Skupštinom.

Član 5.

Knjaz potvrđuje i proglašuje zakone. Nikakav zakon ne može važiti, dokle ga Knjaz ne proglasi.

Član 6.

Knjaz postavlja sve državne činovnike; u njegovo ime i pod njegovim vrhovnim nadzorom vrše svoju vlast sva zemaljska nadležateljstva.

Član 7.

Knjaz je vrhovni zapovednik sve zemaljske sile.

Član 8.

Knjaz zastupa zemlju u svima stranim odnošajima, i zaključuje ugovore sa stranim državama.

No ako se za izvršenje ovih ugovora iziskuje kakvo plaćanje iz državne kase, ili je nužna izmena postojećih zemaljskih zakona, ili se u opšte ugovara nešto, čime bi se javna i privatna prava stešnjavala, to je za ovo nuždan pristanak Narodne Skupštine.

Član 9.

Knjaz stalno prebiva u zemlji, a kad bi, po potrebi, otišao na neko vreme iz zemlje, on postavlja sebi jednog ili više mestozastupnika za to vreme, i određuje im vlast u granicama ustava.

Odlazak svoj iz zemlje i naimenovanje mestozastupnika Knjaz objavljuje narodu proklamacijom.

Član 10.

Knjažesko dostojanstvo po starim narodnim zaključenjima pre 1839. godine, koja su utvrđena i zaključenjima Sveto-Andrejske skupštine od godine 1858, kao i velike narodne skupštine, držane 20. Junija 1868. godine, i po glasu sultanskih berata i hatišerifa od godine 1830. i 1868, nasledno je u plemenu sada vladajućeg Knjaza Milana M. Obrenovića IV. u muškom potomstvu iz zakonog braka po redu prvorođenja, i to, najpre u pravoj liniji, a kad u ovoj ne bi bilo naslednika, onda nasledstvo prestola prelazi na pobočnu liniju, po istom redu prvorođenja.

No ako bi sadanji Knjaz Milan bez muškog potomstva preminuo, onda prelazi nasledstvo prestola srbskog na muške potomke Knjaza Miloša od kćeri njegovih, tako, da narod srbski od ovih potomaka bira sebi za naslednog Knjaza, onoga, koga nađe da je najdostojniji.

Izabrani za Knjaza potomak Knjaza Miloša prima vladu pod imenom Obrenovića.

A ako ne bi bilo muških potomaka od kćeri Knjaza Miloša, onda narod srbski bira sebi za naslednog Knjaza onog Srbina, u kome ima najviše poverenja. No nikad ne može biti izabran za Knjaza srbskog niko od familije i potomstva Karađorđevićeva, na koje je bačeno prokletstvo narodno.

Izabrani Knjaz odma objavljuje narodu proklamacijom svoj izbor, i preduzima vladu sa zemljom. Ako Knjaz ne bi po sebi ostavio naslednika prestola, ali je knjaginja u vreme njegove smrti trudna bila, onda će se dočekati vreme njena porođaja, a međutim vršiće knjažesku vlast savet ministarski.

U ovom slučaju ministarski savet objaviće narodu proklamacijom stanje knjaginjino.

Član 11.

Knjaz srpski mora biti pravoslavne istočne vere.

Punoletan je kad navrši osamnaest godina.

Pri stupanju na vladu on polaže pred prvom skupštinom zakletvu, koja glasi: „Ja (ime) primajući vladu, zaklinjem se svemogućim Bogom i svim što mi je najsvetije i najmilije na ovome svetu, pred svetim njegovim krstom i evangelijem, da ću zemaljski ustav nepovređen održati, da ću po njemu i zakonima vladati, i da ću u svima mojim težnjama i delima samo dobro naroda pred očima imati. Izričući svečano ovu moju zakletvu pred Bogom i narodom, prizivljam za svedoka Gospoda Boga, kome ću odgovor davati na strašnom njegovom sudu, i potvrđujem istinitost ove zakletve celivanjem sv. evangelija i krsta Gospoda Spasitelja Isusa Hrista. Tako mi Gospod Bog pomogao. Amin!"

Član 12.

Kad je Knjaz maloletan, ili kad bez naslednika prestola premine, onda savet ministarski prihvata privremeno vlast knjažesku do sastanka Velike Narodne Skupštine, koju on saziva, a najdalje za mesec dana, od kad je vlast knjažesku prihvatio.

Savet ministarski, dokle vlast knjažesku vrši, ne može menjati ni ministre ni članove državnog saveta.

Član 13.

Ako je Velika Narodna Skupština sazvana zbog toga, što je Knjaz bez naslednika prestola preminuo, onda ona bira Knjaza shodno članu 10. ustava, a ako je sazvana zbog maloletstva Knjaževa, onda bira za namesnike knjažeskog dostojanstva tri lica. Članovi namesništva mogu se izabrati samo između: ministara, članova državnog saveta, i sudija viših sudova, ili lica, koja su u tim zvanjima bezporočno služila.

Član 14.

Namesnici pri preduzimanju vlasti polažu pred skupštinom zakletvu, da će Knjazu verni biti, i po ustavu i zakonima zemaljskim vladati; a potom objavljuju narodu proklamacijom, da su preuzeli da vrše, u ime Knjaza, vlast knjažesku.

Član 15.

Članovi ministarskog saveta, kad privremeno prihvataju vlast knjažesku, ne dobijaju drugu platu, do plate svoga stalnog zvanja. A namesnici dobijaju peti deo knjažeske civil-liste na ravne delove, a ostalo pripada Knjazu.

Član 16.

Ako bi koji član namesništva umro, dokle je u ovoj dužnosti, onda ostali namesnici, u dogovoru sa državnim savetom, određuju trećeg člana namesništva najdalje za mesec dana, od kad je to mesto upraznjeno ostalo, a međutim prva dvojica vrše punovažno vlast knjažesku.

Ako bi koji od namesnika tako u bolest pao, da, po uverenju tri lekara, koje državni savet, na poziv i u dogovoru sa druga dva namesnika, odredi, ne bi mogao dužnost svoju vršiti, onda će, dokle to stanje traje, dva ostala namesnika poslove državne punovažno odpravljati.

Mogu punovažno i dva namesnika poslove državne odpravljati, ako bi jedan od njih trojice imao preku potrebu, da za neko vreme iz zemlje odsustvuje; no ovaj će, u tom slučaju, svojim drugovima ostaviti pismenu izjavu, da unapred na sve ono pristaje, što bi oni u krugu vlasti namesništva učinili.

U svakoj od ovih prilika obnarodovaće se odma uzroci, sa kojih će samo dva namesnika vlast knjažesku odpravljati.

Član 17.

Ako bi namesništvo, koje nastupi zbog knjaževog maloletstva, imalo da traje duže od pet godina, onda skupština bira namesnike na tri godine, a ako ne bi imalo da traje duže od pet godina, onda će izabrani namesnici ostati za sve to vreme. To se razume i za slučaj, kad bi namesništvo istina više godina trajalo, ali period izbranog namesništva pred punoletstvo Knjaza ne bi duže od pet godina trajao.

Član 18.

Namesništvo prestaje čim Knjaz postane punoletan, i tada on odma objavljuje narodu proklamacijom, da je kao punoletan preduzeo vladu zemaljsku.

Član 19.

Naslednik prestola srbskog mora biti pravoslavne istočne vere.

Član 20.

Naslednik prestola, kao i sva muška deca Knjaževa, ne mogu stupiti u brak bez dozvoljenja vladajućeg Knjaza.

Član 21.

Brigu o vaspitanju maloletnog Knjaza, kao i o Njegovom imanju, vodiće tri tutora, koje odredi namesništvo, po saslušanju Knjaginje matere a u dogovoru s državnim savetom.

No članovi namesništva ne mogu biti tutori.

II.

O pravima i dužnostima građana u opšte.

Član 22.

Pod kojim se uslovima dobija srbsko građanstvo, i kakva prava ono daje, kao i kako se gubi, opredeljuje se zakonom.

Član 23.

Svi su Srbi pred zakonom ravni.

Član 24.

Srbi imaju jednaka prava na sva državna zvanja, u koliko ispune uslo-ve, zakonom propisane, i imaju sposobnosti za to.

A strani podanici mogu biti primljeni samo pod ugovorom u izvesna zvanja, što se zakonom bliže opredeljuje.

Član 25.

Sloboda lična i pravo sopstvenosti ujemčavaju se, i ne podleže ni-kakvom drugom ograničenju osim onome, koje zakon propisuje.

Član 26.

Niko ne može biti suđen, dok ne bude saslušan, ili zakonom nači-nom pozvan da se brani.

Član 27.

Niko ne može biti zatvoren, osim u slučajima i po propisima, zakonom opredeljenima.

Član 28.

Obitalište je Srbina nepovredno. Protiv volje domaćinove niko ne sme u isto ući, ni istraživanja po njemu činiti, osim u slučajima, zakonom opredeljenim, i načinom kako zakon propisuje.

Član 29.

Oduzimanje imanja u ime kazne (konfiskacija) ne sme biti. No mogu se oduzeti pojedine stvari, koje su kaznjivim delom proizvedene, ili su kao oruđe toga poslužile, ili na to namenjene.

Član 30.

Niko ne može biti prinuđen da svoje dobro ustupi na državne ili druge javne potrebe, ili da se u tome ograniči, osim gde zakon to dopušta i sa naknadom po zakonu.

Član 31.

Vladajuća je vera u Srbiji istočno-pravoslavna. A slobodna je i svaka druga priznata vera, i stoji pod zaštitom zakona u izvršenju svojih obreda.

No niko ne može, pozivajući se na propise svoje vere, osloboditi se svojih građanskih dužnosti.

Zabranjuje se svaka radnja, koja bi mogla biti ubitačna za pravoslavnu veru (prozelitizam).

Član 32.

Svaki Srbin ima pravo da kaže svoju misao: rečma, pismeno, sredstvom pečatnje ili u vidu likova, saobražavajući se u tome propisima zakona.

O pečatnji izdaće se naročiti zakon.

Član 33.

Svaki Srbin ima pravo da se žali na protivzakone postupke vlasti.

Ako viša vlast nađe, da je žalba neosnovana, dužna je da žalitelja u svome rešenju izvesti o osnovima, sa kojih mu žalbu ne uvažava.

Član 34.

Svaki ima pravo da se obrati molbom nadležnoj vlasti, i to u svoje ime; a u ime drugoga, i kao celina, mogu to činiti samo nadležatelstva i pravna lica (korporacije), i to ova poslednja o predmetima, za koje su nadležna.

Član 35.

Svaki je Srbin vojnik, i dužan je da služi u vojsci, stajaćoj ili na-rodnoj, izuzimajući one, koje zakon oslobodjava.

Narodna vojska, kao jedna od najnužnijih zemaljskih ustanova, ne mo-že se ukinuti ni skučiti.

Član 36.

Vojska se ne sme dogovarati. Ona se skuplja samo na poziv starešina.

Član 37.

Vojnici podleže vojenim sudovima samo za krivična dela.

Članovi: 27, 28. i 32. ustava odnose se i na vojnike samo u toliko, u koliko ne bi bili protivni vojenim zakonima i disciplinarnim propisima.

Opredeljenja o vojnoj disciplini izdaju se uredbom knjažeskom.

Član 38.

U slučaju preke opasnosti za javnu sigurnost može vlada na neko vreme obustaviti: opredeljenja člana 27. odnosno lične slobode; člana 28. odnosno nepovrednosti obitališta; člana 32. odnosno slobode govora i pečatnje; člana 111. odnosno nadležnosti suda.

Član 39.

Svaki Srbin i svako pravno lice, dužno je da nosi državne danke i druge terete, a ovi se razrezuju po jednakim osnovima za sve.

Samo Knjaz i prestolonaslednik ne plaćaju nikakav danak.

Član 40.

Svakome je Srbinu slobodno da istupi iz srbskoga građanstva, pošto ispuni obveze vojene službe u stajaćoj vojsci, kao i druge dužnosti, koje bi imao, kako spram države, tako i spram privatnih lica.

III.

O Narodnom predstavništvu.

Član 41.

Narodna je Skupština Narodno Predstavništvo.

Član 42.

Narodna Skupština sastoji se iz poslanika, narodom slobodno izabranih, i poslanika, koje Knjaz bira. Skupština je obična i velika.

Član 43.

Izbori su narodnih poslanika neposredni i posredni preko poverenika.

Član 44.

Svaki srez i svaka okružna varoš bira za sebe poslanike, i to na tri hiljade porezkih glava po jednog.

No i onaj srez i okružna varoš, što imaju manje od tri hiljade po-rezkih glava, biraju po jednog poslanika.

Varoš Beograd bira dva poslanika.

Ako koji srez ili okružna varoš ima više od tri hiljade porezkih glava, i taj višak prelazi hiljadu pet stotina porezkih glava, onda će se tamo izabrati još jedan poslanik; a ako višak ne prelazi hiljadu pet stotina porezkih glava, to se neće računati.

Član 45.

Knjaz bira na svaka tri poslanika po jednog od svoje strane iz reda ljudi, koji se odlikuju naukom ili iskustvom u narodnim poslovima, no ovaj broj ne mora biti potpun.

Član 46.

Svaki Srbin, koji je punoletan i plaća građanski danak na imanje, rad ili prihod, ima pravo da bira poslanike ili poverenike.

Član 47.

Ko ima pravo da bira, može biti izabran za poverenika, ali za poslanika može biti izabran onaj, kome ima punih trideset godina i plaća državnog danka najmanje šest talira godišnje na imanje, rad ili prihod, i ima ostala svojstva, koja propisuje izborni zakon.

Član 48.

Činovnici, i oni, koji u red činovnika spadaju, kao: penzioneri, oni, koji primaju kakvo izdržanje iz državne kase, ili koji ulažu u fond udovički, a isto tako i pravozastupnici, ne mogu biti za poslanike narodne izabrani; a oni, koje Knjaz bira, mogu se uzeti iz sviju redova građanstva.

No vojnici stajaće vojske, ma koga čina, ne mogu ni birati ni izabrani biti.

Član 49.

Pri izboru narodnih poslanika ili poverenika, samo se lično, i samo na jednom mestu može dati glas.

Član 50.

Svi poslanici moraju živiti u Srbiji, no ne moraju živiti u srezu ili varoši, gde su izabrani.

Član 51.

Narodni poslanici nisu predstavnici samo onih, koji su ih izabrali, već celog naroda; i po tome, njima se ne može dati nikakvo obavezno nastavljenje od izbirača, već oni po svom uviđenju i savesti predstavljaju i rešavaju narodne potrebe.

Član 52.

Svi poslanici, kad stupaju u dužnost, polažu ovu zakletvu: „Zaklinjem se jedinim Bogom, i svim što mi je po zakonu najsvetije i na ovom svetu najmilije, da ću ustav verno čuvati, i da ću pri mojim predlozima i glasanju opšte dobro Knjaza i naroda, po mojoj duši i mome znanju ne-prestano pred očima imati.

I kako ovo ispunio, onako mi Bog pomogao i ovoga i onoga sveta."

Član 53.

Narodna Skupština ima predsednika i podpredsednika.

Velika Narodna Skupština bira iz svoje sredine predsednika i podpredsednika, a obična Narodna Skupština kad se god sazove, bira, takođe, iz svoje sredine, šest lica, i Knjazu ih predlaže, a Knjaz postavlja jednog od njih za predsednika a jednog za podpredsednika. Potreban broj sekretara biraju skupštine iz svoje sredine.

Prvoj redovnoj skupštini podneće se projekt izbornog zakona skupštinskog.

Krug vlasti Narodne Skupštine.

Član 54.

Zakonodavnu vlast vrši Narodna Skupština sa Knjazom.

Ona ne može uzimati u svoj krug rada druge predmete, osim onih, koji su joj ustavom opredeljeni, ili onih, koje bi joj Knjaz naročito predao.

Član 55.

Nikakav zakon ne može biti bez pristanka Narodne Skupštine izdat, ukinut, izmenjen ili protumačen.

A naredbe za izvršenje zakona, kao i naredbe proističuće iz nadzorne i upravne vlasti Knjaževe, izdaje izvršna vlast.

U obnarodovanju zakona mora se kazati da je pristanak Narodne Skupštine predhodio, a u naredbama za izvršenje zakona, mora se imenovati zakon, na osnovu koga se naredba izdaje.

Član 56.

Samo u slučaju kad je zemaljska bezbednost, bilo spolja bilo iznutra, u velikoj opasnosti, a Skupština nije sakupljena, Knjaz može što je nužno, ma da bi za to potrebovalo sadejstva skupštinskog, sam, na predlog ministarskog saveta, narediti, što će silu zakona imati, a kad se prva skupština sastane, njoj će se ovako vanredno izdati zakon podneti na odobrenje.

No bez odobrenja skupštine ne može se ni u kom slučaju danak ili opšti prirez ustanoviti, ni postojeći preinačiti.

Član 57.

Zakoni i naredbe, koje Knjaz obnaroduje, shodno propisima prediduća dva člana, imaju obveznu silu za sve građane i vlasti zemaljske. A sama skupština može rešavati: je li pri kakvom zakonu, koji je nadležno obnarodovan, i ona od svoje strane, shodno ustavu, sadejstvovala.

Član 58.

Predlog, da se kakav zakon izda ili postojeći izmeni, dopuni ili protumači, može Knjaz skupštini, a tako isto i skupština Knjazu učiniti. No formalni projekti proizlaze samo od Knjaza.

Član 59.

Skupština dužna je, da pre svega uzme u savetovanje one predmete, koje joj vlada podnese, a naročito budžet, i ako se zahteva, ovaj će se u svako vreme odma preduzeti. A tako isto vlada će one predmete, koji joj se od skupštine kao hitni označe, što pre u rasuđenje uzimati.

Član 60.

Vlada može kakav skupštini podneseni projekt zakona uzeti natrag za sve vreme dok isti ne bude u skupštini konačno rešen.

Član 61.

Ako skupština prima kakav projekt, ali sa dopunama i izmenama, a vlada ove ne usvoji, vlada može isti projekt ili sasvim natrag uzeti, ili ga sa protivnim razlozima, a u prvobitnom stanju, ili sa drugim izmenama od svoje strane istoj skupštini vratiti.

U svakom slučaju vlada može zahtevati podpuno primanje ili odbačenje svojih predloga. Član 62. Kad skupština kakav projekt zakona sasvim odbaci, vlada ga može bez izmene podneti sledećoj skupštini, a istoj može ga podneti samo sa izmenama.

Član 63.

Rešeni budžet podnosi skupština Knjazu.

Ako bi skupština nalazila, da bi trebalo neke predložene sume umaliti, ili ih sasvim izostaviti, ona će svoje mišljenje razlozima podkrepiti, i imenovati predmete, kod kojih se, kao i način kako se ušteda može učiniti bez štete za državne potrebe.

Član 64.

Skupština ne može uslovljavati odobrenje budžeta predmetima, koji ne bi sa istim u svezi stajali.

Član 65.

Vlada će svagda osnove i predloge, koje bi joj skupština po članu 63. učinila, svestrano ispitati i oceniti i, u koliko je god, bez štete za državne potrebe, moguće uvažiti.

No ako vlada te predloge ne uzmogne primiti, a skupština, i po datom joj o tome objasnjenju, opet ne odobri zahtevane sume, kao, i ako bi skupština, pre nego što je budžet rešen, raspuštena bila, onda važi postojeći budžet i za iduću godinu, izostavljajući iz njega ono, što je izrekom na izvesnu potrebu opredeljeno, pa je ta potreba već podmirena.

Da postojeći budžet može i za iduću godinu važiti, izdaje Knjaz, sa protiv potpisom sviju ministara, naredbu, koja se ima, s pozivom na ovaj član ustava, obnarodovati i među zakone staviti.

Član 66.

Bez pristanka skupštine ne može se država zadužiti.

Ako bi, zbog kakve vanredne i preke potrebe zemaljske, nužno bilo, da se država zaduži, a skupština ne bi na skupu bila, onda će se ona vanredno sazvati.

No ako se zemlja nalazi u takvim okolnostima, da nije moguće vanredno sazvati skupštinu, Knjaz može, na predlog ministarskog saveta, a po dogovoru sa državnim savetom rešiti, da se učini zajam, koji ne sme prevazići sumu od dve stotine hiljada dukata.

Knjaz može, na isti način, rešiti, da se, za podmirenje kakve van-redne i preke državne potrebe, učini iz državne kase izdatak, za koji nema zakonodavno odobrenog kredita; no suma ovakvih izdataka za jednu godinu, ne može ukupno prevazići trideset hiljada dukata.

Prvoj redovnoj skupštini saobštice se, u oba napred izložena slučaja, šta je učinjeno, i razložiti uzroci, sa kojih je nužno bilo da se tako postupi.

Član 67.

Skupština može da prima pismene žalbe o predmetima, koje je dotični ministar već rešio, no ona ne može da prima lično žalitelje.

Član 68.

Na svako zaključenje, koje Skupština podnese Knjazu, sledovaće Knjaževa odluka, i to, u koliko je moguće, još za trajanja iste skupštine.

Član 69.

Ministri imaju pristupa u sednice skupštine; oni mogu u pretresanju svakog predmeta učestvovati; biće saslušani, kad god bi zahtevali, i imaju pravo da o stvari još jednom govore, pošto se pretres o njoj svrši.

Knjaz može da odredi i pošlje u skupštinu i druga lica, kao poverenike, koji će u mesto ministara, ili s njima zajedno, davati skupštini potrebna objasnjenja, i ovi poverenici imaju tada ista prava kao i ministri.

No ni ministri ni poverenici ne mogu davati glasa.

Član 70.

Skupština može i sama da pozove ministre ili određene poverenike, da joj dadu potrebne izveštaje i objasnjenja, i ovi će to svagda dati, ako ne bi nalazili, da bi za državne interese bilo štete od javnog, pre vremena, saopštenja.

Član 71.

Niko i nikad ne može uzeti poslanika na odgovor za glas, koji je on dao kao član skupštine.

No ako bi njegovi izrazi sadržavali napadanje na ličnost Knjaza, knjažesku familiju, namesnike knjažeskog dostojanstva, skupštinu, ili pojedine članove njene, onda predsednik ima pravo da sednicu za taj dan prekine, i u sledećoj sednici predloži, da skupština reši: da se dotični član za neko vreme izključi iz skupštine.

A ako bi izrazi poslanika sačinjavali po krivičnom zakoniku kakvo zločinstvo, ili prestup, dotični član može i pred redovnim sudovima biti optužen, ako skupština predhodno odobri.

Član 72.

Članovi skupštine, pet dana pre nego se otvori skupština, i za sve vreme trajanja njena, ne mogu biti zatvoreni, niti predati sudu, osim po propisima sledeća dva člana.

Član 73.

Kad se u zločinstvu ili prestupu na samom delu uhvate, mogu se staviti u pritvor, no to se mora odmah javiti skupštini, i nikakav dalji ispit nad njima ne može se činiti, dok skupština ne reši, da ima mesta stavljanju pod sud.

Član 74.

Dokle skupština traje, njene članove ne može nikakva vlast ni pozvati ni staviti u pritvor, dokle ona ne reši, da se može isledovanje protiv njih odpočeti, osim slučaja, kad se uhvate na samom delu zločinstva ili prestupa.

Sazivanje Narodne Skupštine.

Član 75.

Skupština se saziva redovno svake godine, a kad bi važni hitni poslovi zahtevali, ona se može i vanredno sazvati.

Član 76.

Knjaz saziva, otvara, i zaključuje skupštinu; on određuje vreme u godini, kad će se, i mesto, gde će se ona sazvati.

On može otvoriti i zaključiti skupštinu i preko naročitog za to punomoćnika. A ako je Skupština sazvana u slučajima člana 12, onda je otvaraju oni, koji su je sazvali.

Član 77.

Knjaz može sazvanu skupštinu na neko vreme da odloži, samo će se pri odlaganju opredeliti vreme, na koje se odlaže, i to vreme može biti najduže šest meseci.

Član 78.

Knjaz može skupštinu i da raspusti, pa da naredi drugi izbor poslanika narodnih.

Drugi izbor poslanika mora biti naređen najduže u tečaju četiri meseca, a druga skupština mora biti sazvana najduže u tečaju šest meseci, od dana, kad je predhodeća raspuštena.

Član 79.

Bez Knjaževog poziva, poslanici ne mogu se skupiti u sednice skupštinske, niti mogu skupljeni ostati, i što raditi, pošto su sednice zaključene, odložene, ili skupština raspuštena.

Član 80.

Svaki vladin predlog, i u opšte svaki predmet, mora se u skupštini, pre nego što se uzme u savetovanje i rešavanje, ispitati u jednom ili više odbora.

Član 81.

Ovim odborima vlada će svagda dati, na njihovo zahtevanje, potrebna objasnjenja.

No i odbori moraju, pre nego što dadu svoje mišljenje skupštini, saslušati vladinog poverenika o primedbama, koje bi ovaj imao da učini, i koje će odborima u njihovoj sednici razložiti, a odbori će o tim primedbama rasuditi, i po nahođenju oceniti ih.

Član 82.

Skupština može rešavati, kad u sednici njenoj prisustvuju najmanje tri četvrtine članova.

A za punovažno zaključenje iziskuje se, da su za predlog dali glas najmanje polovina prisustvujućih članova i jedan više.

Član 83.

U skupštini može se glas dati samo lično i javno.

Član 84.

Skupština stoji u snošaju samo sa ministrima.

Član 85.

Sednice su skupštinske javne; no mogu biti i tajne, na zahtevanje predsednika, ili ministara, ili vladinog poverenika, kad koji od njih izjavi, da je pri saobštenjima, koja bi imao da učini, nužna tajnost; ili na zahtevanje tri člana, kojima bi se, pošto se slušaoci udale, pridružila najmanje još jedna četvrtina prisustvujućih članova.

Član 86.

Niko ne može sa oružjem doći u sednice skupštine, ni u ogradu njenog zdanja.

Član 87.

Članovi skupštine, koji ne žive stalno u mestu, gde se sednice drže, dobijaju putni i dnevni trošak iz državne kase, što će se odrediti osobenim zakonom.

Član 88.

Bliži propisi o poslovnom redu skupštine opredeliće se osobenim zakonom.

Velika Narodna Skupština.

Član 89.

Poslanike za Veliku Narodnu Skupštinu bira sam narod, u broju četiri puta onoliko, koliko narod bira za običnu skupštinu.

Velika Narodna Skupština saziva se kad je potrebno:

- 1., da se izbere Knjaz, kad bi vladajući preminuo, a ne bi bilo prestolonaslednika po opredeljenjima ovoga ustava, u kom će slučaju ona i civil-listu odrediti novom Knjazu;
- 2., da se izberu namesnici knjaževskog dostojanstva, kad se ta potreba pokaže u smislu ustava;
- 3., da rešava menjanje ustava;
- 4., da rešava pitanje veće važnosti o smanjivanju ili razmeni koga dela državne oblasti; i
- 5., kad Knjaz nađe za potrebno da sasluša Veliku Narodnu Skupštinu o kakvom pitanju od vanredne važnosti za zemlju.

IV.

Državni savet.

Član 90.

Ustanovljava se državni savet, kome je zadatak:

- 1., da daje vladi svoje mišljenje o predmetima, koje bi mu ona predložila;
- 2., da na poziv vlade izrađuje i ispituje zakonske i administrativne projekte;
- 3., da rasmatra i rešava žalbe protiv ministarskih rešenja u spor-nim administrativnim pitanjima;
- 4., da rešava sukobe između administrativnih vlasti;
- 5., da odobrava počasne izdatke iz opšteg kredita budžetom određenog na vanredne potrebe, kao i počasno upotrebljavanje kredita, određenog na građevine, u koliko bi izdatak u pojedinom slučaju bio veći od sume, sa kojom ministar može sam po zakonu raspolagati;
- 6., da odobrava izuzetno stupanje u sažiteljstvo srbsko;
- 7., da odobrava zaduživanje države kao i vanredne kredite u slučajima, predviđenim čl. 66. ustava;
- 8., da rešava o prirezima za potrebe okruga, srezova i opština, ako prirezi prelaze sumu, koju sama upravna vlast po zakonu odobrava, a isto tako i o zaduživanju okruga, srezova i opština;
- 9., da odobrava prodaju i u opšte otuđivanje nepokretnih dobara ok-ružnih, srezkih i opštinskih;
- 10., da rešava o rashodovanju onih suma, za koje bi se pokazalo, da se nemaju odkud naplatiti;
- 11., da odobrava u vanrednim potrebama zajmove iz državne kase, ili izuzetne zajmove od uprave fondova;
- 12., da odobrava poravnanja, koja bi se po državne interese kao probitačna pokazala;
- 13., da može od glavne kontrole zahtevati potrebne izveštaje, i objasnjenja o državnim računima; i
- 14., da rešava ima li po zakonu mesta zauzimanju privatnih nepokretnih dobara, za opšte-narodnu potrebu.

Član 91.

Članove državnoga saveta postavlja Knjaz. Oni ulaze u red ostalih činovnika. Broj njihov ne može biti manji od jedanaest ni veći od petnaest. Iz njihove sredine Knjaz postavlja predsednika i podpredsednika, koji vrše ovu dužnost, dokle Knjaz ne nađe za shodno, da ih drugima zameni.

Član 92.

Član državnog saveta ne može biti, koji nije navršio trideset i pet godina života, i deset godina državne službe, i koji nema nepokretnog imanja u Srbiji.

Poslovni red državnog saveta opredeliće se osobenim zakonom.

V.

O državnom imanju, o knjaževom imanju i knjaževoj civil-listi.

Član 93.

Državno imanje sastavljaju sva ona nepokretna i pokretna dobra, i sva imovna prava, koja država, kao svoja pribavlja i pritežava.

Zakonom će se opredeliti, kako će se to imanje moći otuđivati, ili ono i njegov prihod založiti, ili drugim teretima opteretiti.

Član 94.

Državnim imanjem upravlja ministar financije.

Član 95.

Od državnog imanja različno je knjaževo privatno imanje, kojim Knjaz može slobodno raspolagati za života i na slučaj smrti, po propisima građanskog zakonika.

Član 96.

Pri stupanju na presto, Knjazu se opredeljuje iz državne kase, godišnje jedna suma novaca, skupštinom, na sve vreme njegove vlade, kao civil-lista, koja mu se mesečno isplaćuje.

Ali troškovi na održanje onih državnih dobara, koja se Knjazu na besplatno slobodno uživanje ustupaju, imaju se isplaćivati iz njegove civil-liste.

Član 97.

Civil-lista jedan put određena, ne može se povisiti bez pristanka skupštine, a bez pristanka Knjaza ne može se umaliti.

Član 98.

Po smrti Knjaza važi njemu određena civil-lista i za prestolonaslednika do sastanka prve narodne skupštine.

VI.
O državnoj službi.

Član 99.

Na vrhu državne službe nalazi se ministarski savet, koji stoji neposredno pod Knjazom.

Ministarski savet sastavljaju ministri, za pojedine struke uprave naimenovani, između kojih Knjaz, po svom nahođenju, postavlja jednog za predsednika ministarskog saveta.

Ministre postavlja i otpušta Knjaz.

Član 100.

Ministri su odgovorni Knjazu i narodnoj skupštini za svoja zvanična dela.

I zato svaki akt u državnim delima, koji Knjaz potpisuje, mora biti protiv-potpisan od dotičnog ministra.

Član 101.

Ministar može biti optužen, kad učini izdajstvo prema otačastvu ili vladaocu, kad povredi ustav, kad primi mito i kad ošteti državu iz koristoljublja.

Član 102.

Ministra može optužiti narodna skupština. Predlog za to, koji se čini napismeno, mora sadržavati tačke optuženja i biti potpisan najmanje od dvadeset poslanika.

Član 103.

Da se u skupštini izrekne, da ima mesta optuženju, iziskuje se dve trećine glasova.

Član 104.

Optuženom ministru sudi državni sud, koga se sastav opredeljuje zakonom.

Osuđenog ministra ne može Knjaz pomilovati bez pristanka narodne skupštine.

Bliža naređenja o odgovornosti ministarskoj opredeliće se zakonom.

Član 105.

Svaki činovnik odgovara za svoja zvanična dela.

No sudija ne može se dati sudu, dok ne odobri kasacioni sud, a kad ovaj odobri, onda sude redovni sudovi.

Član 106.

Državni činovnici polažu Knjazu zakletvu, da će mu biti verni i poslušni, i da će se ustava savesno pridržavati.

Vojska ne polaže zakletvu na ustav.

Član 107.

Činovnik, koji, zbog starosti ili druge telesne ili duševne bolesti, ne može da vrši dužnosti svoga zvanja, ima pravo na penziju.

U ostalom, prava i dužnosti činovnika državnih opredeljuju se osobenim zakonom.

VII.

O sudovima.

Član 108.

Za izricanje pravde postoji više stepena sudova.

Član 109.

Pravda se izriče u ime Knjaza. Pri izricanju pravde sudovi su nezavisni i ne stoje ni pod kakvom vlašću osim zakona.

Član 110.

Nikakva državna vlast, ni zakonodavna ni upravna, ne može vršiti sudske poslove, niti opet sudovi mogu vršiti zakonodavnu ili upravnu vlast.

Sudovi ne mogu upravne činovnike za njihova zvanična dela uzimati na odgovor i suditi im dok nadležna vlast ne dozvoli.

Član 111.

Niko se ne može uzeti na odgovor od drugoga suda, niti mu sme suditi drugi sud, osim onoga, koji mu je zakonom, kao nadležan, opredeljen.

Član 112.

Ne mogu biti u isto vreme sudije u jednom sudu srodnici po krvi u pravoj ushodećoj ili nishodećoj liniji, do kog bilo stepena, niti u pobočnoj liniji do četvrtog, a po tasbini do drugog stepena zaključno.

Član 113.

Ne može biti sudija prvostepenog suda, koji nije navršio dvadeset i pet godina, a viših sudova, koji nije navršio trideset godina života.

Član 114.

Pri izricanju pravde u sudovima moraju biti najmanje tri sudije.

No zakonom se može opredeliti, da predmete manje važnosti, krivične i građanske, sudi jedan sudija.

Član 115.

Pretnes u sudovima biva javno, osim gde zakon, zbog javnog poredka i morala, drukčije naređuje; no sudije se savetuju i daju glas tajno, a presuda se iskazuje glasno i javno.

U presudi moraju se izložiti osnovi suđenja i paragrafi zakona, po kojima je presuđeno.

Član 116.

U svima zločinstvima i prestupima optuženi ima pravo da uzme branioca pred sudom, a u slučajima, koje zakon opredeljuje, mora mu sud branioca po zvaničnoj dužnosti postaviti.

Član 117.

Za razbojništva, opasne krađe i paljevine zavešće se postepeno porotni sudovi, što će se zakonom urediti.

Član 118.

U krivičnim delima Knjaz ima pravo pomilovanja, i može odsuđenu kaznu krivcu da preobrati u kaznu drugog blažeg roda, ili da mu je smanji, ili sasvim oprosti.

VIII.

O crkvama, školama i blagodetnim zavodima.

Član 119.

Slobodno javno izvršivanje verozakonih obreda imaju veroispovedi, koje su u Srbiji priznate, ili koje osobenim zakonom budu priznate.

Član 120.

Knjaz je zaštitnik sviju veroispovedi, u državi priznatih.

Duhovna nadležateljstva sviju veroispovedi stoje pod nadzorom ministra crkvenih poslova.

A uprava unutrašnjih veroispovednih poslova ostaje po dotičnim veroispovednim kanonima, za pravoslavnu crkvu, arhijerejskom saboru, a za druge veroispovedi nadležnim duhovnim vlastima.

Član 121.

Prepiska duhovne vlasti pravoslavne crkve sa vlastima ili saborima izvan zemlje vodiće se sa odobrenjem ministra crkvenih poslova. A prepiska sveštenika drugih veroispovedi sa vlastima i saborima izvan zemlje mora se podnositi na uviđenje i odobrenje ministru crkvenih poslova.

Nikakav akt, koji bi došao od duhovnih vlasti, ili crkvenih sabora izvan zemlje, ne može duhovna vlast u zemlji obnarodovati, dokle ga ne odobri ministar crkvenih poslova.

Član 122.

Protiv zloupotreba duhovnih vlasti, budi koje od priznatih veroispovedi, podnosi se žalba ministru crkvenih poslova.

Član 123.

Sveštena lica, u smotrenju svojih građanskih odnošaja i dela, i u smotrenju svog imanja, podčinjena su opštim zemaljskim zakonima.

Član 124.

Sve škole i drugi zavodi za obrazovanje stoje pod nadzorom državne vlasti.

Član 125.

Privatni zavodi za dobrotvorne celji ne mogu se kao državno imanje smatrati, niti na što drugo upotrebiti, osim na ono, što je opredeljeno pri ustanovi zavoda.

Samo u slučaju, kad nije više moguće, da se prvobitno opredeljena celj zavoda postigne, može se upotrebiti imanje istoga, na druge podobne celji, po pristanku onih, koji bi imali pravo nadzora i uprave.

IX.

O opštinama i pravnim licima.

Član 126.

Nikakva nova opština, i u opšte nikakvo pravno lice, ne može postati bez odobrenja državne vlasti. Isto tako ne može kakva postojeća opština, bez odobrenja državne vlasti, svoj obim promeniti, bilo primanjem u sebe drugih opština, bilo deleći se sama u više opština.

Član 127.

Opštine su samostalne u svojoj upravi, shodno propisima zakona.

Član 128.

Svaki građanin i svako nepokretno dobro, mora u javnim odnošajima pripadati kojoj opštini, i svaki član opštine, i svako nepokretno dobro, mora snositi opštinske terete.

Član 129.

Opštine i u opšte pravna lica, mogu, kao i pojedina lica, imati svog imanja.

Član 130.

Opštinske vlasti dužne su, pored opštinskih poslova, da vrše u svojoj opštini i državne poslove, koje im zakoni opredeljuju.

X.

Opšta opredelenja.

Član 131.

Predlog o potrebi, da se kakve izmene ili dopune u ustavu učine, ili da se koji propis istoga protumači, može učiniti kako Knjaz skupštini, tako i ova Knjazu.

Za zaključenje ovog roda u skupštini iziskuje se, da su dve trećine od prisustvujućih članova za predlog glas dali, kao i da dve, jedno za drugim sledeće redovne skupštine, o tome učine saglasno zaključenje.

Pošto je ovako postupljeno, onda će se sazvati Velika Narodna Skupština, da konačno reši, hoće li se i kako predložene izmene ili dopune u ustavu učiniti, ili koji propis istoga protumačiti. Ovo zaključenje Velike Narodne Skupštine važiće kad ga Knjaz potvrdi.

Zaključenje.

Član 132.

Ovaj ustav stupa u život, kad ga podpišu namesnici knjažeskog dostojanstva. Njime se zamenjuju: zakon o nasledstvu knjažesko-srbskog prestola od 20. Oktobra 1859. godine, kao i dopuna ovog zakona od 17. Avgusta 1861. godine; ustrojenje državnog saveta od 17. Avgusta 1861. godine; i ukidaju se u opšte sva opredeljenja ma koga roda, koja bi bila protivna propisima ovog ustava.

Ostaju u važnosti: zakon od 30. Oktobra 1856. godine V№ 1660; i zakon od 4. Novembra 1861. godine V№ 2244.

Prelazno naređenje.

Član 133.

Prva redovna skupština po ovom ustavu sazvaće se u tečaju iduće 1870. godine, a izbori poslanika narodnih za tu skupštinu učiniće se po dosadanjem izbornom redu, u koliko on nije ukinut propisima ovog ustava.

Vlada knjažeska ovlašćuje se, da, međutim, u dogovoru sa državnim savetom, izda budžet prihoda i rashoda državnih, i u opšte odobrava potrebne kredite za 1870. računsku godinu.

(M. P.)

Predsednik skupštine,

Ž. Karabiberović.

Podpredsednik,

T. P. Tucaković.

Sekretari:

Kosta Grudić.

Jov. Bošković.

Za okrug alesinački:

Radojko Pešić, Dina Stefanović, Radisav Milić, Stefan Miletić, Radivoje Stanojević, Živko S. Bračinac, Midoš Živić, Milosav Aleksić, Mihajlo Živadinović, Nedeljko Živadinović, Nedeljko Stevanović, Miladin P. Martinović, Stojan Janković, Marko Milovanović, Milenko Petrović, Stanisav Pavlović, Mileta Stambolić, Trfun Trifunac, Marko K. Milojković, V. K. Stošić.

Za varoš Beograd:

Živko A. Đorđević, Ignjat Stamenković, Lazar Trifković, Radovan A. Petrović, K. S. Antula, Jovo Krsmanović.

Za okrug beogradski:

Gligorije Gerasimović, Ilija Simić, Pavle Todorović, Marko Stanković, Jevrem Katić, Stepan Blagojević, Živko Stefanović, Mitar Životić, Janko Lazić, Pavle Vasić, Jovan Stojanović, Laza Marković, Stevan Blagojević, Radivoje Pavlović, Radosav Marković, Ivanko Živanović, Stevan Popović, Vasilije Petrović, Radovan Milošević, Dimitrije Milošević, Antonije Nešić, Jeremija Obradović, Petar Lazarević, Stevan Lukić.

Za okrug valjevski:

Dimitrije N. Mitrović, Kasijan A. Stojšić, Veselin Bogdanović, Lazar J. Martinović, Živko Jeremić, Todor Janković, Aksentije Janković, Avram Tekić, Sava Stojanović, Jevrem Petrović, Jovan Paraćinac, Ilija Ž.

Mojić, Aksentije Kostadinović, Ivan Popović, Janko Živanović, Radojica Žujović, Ivan Protić, Radojica Draić, Živko Ćosić, Obrad Sirovljević, Obrad Tomić, Marinko Radovanović, Pantelija Leštarić, Ivko Brdarević, Vasa Vujanović, Aleksa Joksimović, Jovan Jerotić, Nenad Mihajlović, Ivko Ostojić. Aleksa Delmašević, Pavle Milošević.

Za okrug jagodinski:

Milosav Vukomanović, Nedeljko Popović, Todor Stojadiiović, Andrija Popović, Milan Milovanović, Milenko Petrović, Vasilije F. Paraćinac, Gligorije Milenković, Andreja Matić, Vuica Milovanović, Stevan Jevtić, Rista Simonović, Nikola Ristić, Dimitrije Banković, Aleksa Petković, Todor Anđelić, Božin Jovanović, Radoje Pavlović, Ljubisav Vasić, Gaja Mijajlović, Rista Nešić, Milosav Ivanović, Krsta Radosavljević, Todor Arandžević, Jovan Klavljanin, Stevan Jevtić, Jovan Hadžić, Stevan Vasić, Radojko Milosavac, Janićije Pešić, Petar Dedobarčević.

Za okrug knjaževački:

Gavra Aničić, Ilija Živković, Nikola Pavlović, Milenko Stanković, Đorđe Pešić, Dina Lazarević, Cvetko Radenković, Stojan Stanković, Pavle Radenković, Sima Đ. Stevanović, Mileta Ristić, Vuča Nikolić, Stojadin Radonić, Marko Radosavljević, Miloš Vučić, Milija Jovanović, Žika Radojković, Nikola Zdravković, Blagoje Paunović, Živadin Radojković, Radenko Veljković, Coja Spasić, Joca Stojanović, Toma Rajković.

Za okrug kragujevački:

M. P. Blaznavac, Mijajlo V. Mirković, Ranko Jovanović, Đorđe P. Đorovac, Mitar Katanić, Mitar Šundić, Luka Vasiljević, Sima Crnogorac, Avram Radović, Dragutin M. Riznić, Marko Vojnović, Borisav Milanović, Panta Petrović, Mitar Jevtić, Đorđe Obradović, Vasilije Radovanović, Jovan Stevanović, Mijajdo Paunović, Miloš Žarić, Marko A. Glišić, Milan Vukašinović, Aksentije M. Đorđević, Radovan Maričić, Anta Pantić, Stojan Đuričić, Radosav Radić, Dimitrije Prokić, Petar Lekić, Todor Mirković, Petar Todorović, Radosav Miletić, Milovan Ratinac, Jevta Stanković, Janko Badžaković, Milan Altušević, Ilija Vukmirović, Radoje Nedić.

Za okrug krajinski:

Dimitrije Ninić, Preda Dimitrijević, Jovan Đorđević, Milija Nikolić, Jovan Mišić, Dimitrije Milovanović, Ilija Avramović, Miloš Antić, Đorđe S. Mokrajan, Radul Popović, Georg Popović, Miljko Živković, Joca Grnovac, Stanko Jovanović, Lazar P. Vladislavljević, Milorad Vasilić, Marko S. Banković, Tenka Nikodić, Mladen Paunović, Krsta Krstić, Stanoje Rajičić, Sandul Košuljan, Dinul Nikolajević, Mita Nikolić, Nedeljko Stojadinović, Dinul Mojsilović, Petar Radulović, Sava Nikolić, Živko Grujić, Jovan Truić, Milosav Tanić, Gica Đorđević.

Za okrug kruševački:

Gavrilo Protić, Stojan M. Brkić, Stanoje Nikolić, Ivan Obradović, Josif Popović, Cvetko Minić, Milan Ćirković, Nikola Pavlović, Milija S. Popović, Pavle Popović, Simeon Maksimović, Sima Milošević, Sava Marković, Vasilije Popović, Paun Milošević, Petar Basajlović, Miloje Vulić, Mijajlo Obradović, Smiljko Ćirić, Sima Milenković, Milić Savković, Vukojica Pavlović, Jovan Antić, Agaton Dražović, Đorđe Babić, Gaja Božanović, Milovan Brđanin, Miljko Aćimović.

Za okrug podrinski:

Ignjat Vasić, Krsta Protić, Sava Bojić, Dimitrije Tufekdžić, Petar Negovanović, Luka Soldatović, Spasoje Antonić, Cvetan S. Osatović, Antonije Prokić, Arsa Gavrilović, Arsenije Gavrilović, Rista Panić, Jefrem Bešović, Ninko Radić, Uroš Polić, Vitor Damjanović, Vićentije Starčević, Petar Stanković.

Za okrug požarevački:

Pavle Radivojević, Milan Radivojević, Lazar Pantelić, Živko Obradović, Jovan Stojanović, Živko Jovanović, Stevan Milićević, Đorđe Miladinović, Trifun Matejić, Miladin Miljković, Stojnc Obradović, Stojan Ž. Raičić, Bogdan Anđelković, Bogdan Ivanović, Sima Nestorović, Gruja Milosavljević, Živko Marović, Marko Ilić, Đorđe Stojković, Stoka Bogdanović, Mita Krunić, Jevrem Đorić, Tanasko Blagojević, Živojin Todorović, Gavra Popović, Miloš Stepanović, Kosta Joakimović, Jovan Paunović, Atanasije Branković, A. S. Nikolajević, Mita Stevčić, Stanko Ostojić, Milenko Đurić, Stanko Stefanović, Stojan Jovanović, Živulj Jovanović, Milić Petrović, Miloš Pantić, Miljko Živković, Miloje Milenković, Stanoje Gajić, Jovan Trajić, Jevrem Stanisavljević, Jovica Panić, Živan Petrović, Milenko Milić, Ilija Adamović, Filip Jovanović, Petko Jovanović, Marko Todorović, Miladin Jovanović, Paun Lazarević, Kiril Marković, Gojko Dimitrijević, Gligorije Simić, Stevan Bogojević, Stoka Živković, Milan Milutinović, Boja Tošić, Sava Milojković.

Za okrug rudnički:

Petar Protić, Stevan Jakovljević, Pavle M. Lučić, Vujo Vasić, Jevrem Borisavljević, Todor Rakić, Timotije Jeremić, Radoje Nikolić, Đorđe Pejčinović, Trifun Đunisić, Trivun Novaković, Pavle Grković, Kosta Matić, Joca Katanić, Kosta Čukljević, Melentije Drobnjaković, Marko Radović, Milenko Bisenić, Vujica Vukosavljević, Marinko P. Blaznavac.

Za okrug smederevski:

Milutin Banić, Milutin S. Spasić, Miloš Sretenović, Jovan S. Simidžić, Jakov Krupežević, Jovan Nikolić, Toša S. Lukić, Gavril Velimirović, Vojin Radosavljević, Petar Banković, Milan Toplica, Petar Marković, Đorđe Stvfanović, Života Ivković, Stanko Nakarić, Živan Jovković, Jovan Milićević, Mateja Ristić, Petar Radovanović, Pavle Vučković, Milija Radovanović, Tanasije Ilić, Marko Popović, Petar Nešić.

Za okrug užički:

Jeremija R. Stojanić, Petar Kostić, Milan Stojić, Mičo Kovačević, Mateja Popović, Jevrem Šolupović, Mališa Todorović, Milan Popović, Timotije Knežević, Mitar Damjanović, Petar Stevanović, Miloš Stanković, Vasilije Čurčić, Nikola Đokić, Filip Milunović, Pavle Bojanović, Teovilo Raković, Samčo Milojević, Todor Pavlović, Miloš Evgenijević, Gliša Veselinović, Milan Marić, Panta Jorgandžić, Joksims Bogdanović, Sreten Mičić, Joksims Prljović, Despot Vučićević, Mile Ilić, Živan Milošević, Cvetko Jevtić, Petar Rajković, Luka Mitrović, Vučić Đerosimović, Ostoja Mojkić, Milija Atanasijević.

Za okrug crnorečki:

Lazar Popović, Kosta Nikolić, Lala Nikolić, Jova Mladenović, Novak Jovanović, Zdravko Cakić, Milija Petrović, Lazar Simić, Nikola Colović, Vidoje Cakić, Petko Panić, Milisav Ivanović, Kosta Biculović, Živko Stanojević, Novak Janković, Dimitrije Jovanović, Radenko Živadinović, Milosav Veljković, Sibin Ristić, Raka Protić, Janko Krinić, Milosav Topić, Milosav Milosavljević, Mileta Živković, Simeon Standačilović, Krsta Pavlović, Nikola Dimitrijević, Bosiok Nestorović.

Za okrug čačanski:

Milisav Šolaić, Savko Žojić, Petar Vukadinović, Ranisav Glavonja, Vladimir Hadžić, Dimitrije Panić, Nikola Radovanović, Sreten Protić, Stevan Đorđević, Dimitrije Jerotić, Filip Ćosić, Miloš Knežević, Miloš Crvčanin, Živko Krstić, Jovan Pavlović, Vladimir Popović, Milenko Banjanac, Vasilije Džoda, Neša Vujović, Milan Stanišić, Aleksa Mitrović, Vitor Stovrag, Janko Zarić, Filip Karić, Radenko Ravajlović, Vasilije Mičić, Sreten Popović.

Za okrug šabački:

Todor Srdanović, Janko Jovanović, Panta Ković, Mile Damjanović, Stevan Drajić, Stev. M. Topuzović, Jevrem Gavrilović, Živko Adamović, Pavle Samurović, Sava Daničić, Vasilije Topalović, Milan Kuzmanović, Avram Belić, Milan Ćirić, Ilija Šumanac, Marko Anđelić, Panta Babović, Ivan Mijajlović, Petar Vićentijević, Nikola Mandić, Milan Barjaktarović, Avram Jurišić, Marinko Milosavljević, Ivan Majstorović, Laza Đonlić, Jovan Rundić, Nikola Ignjatović, Jovan Guconić, Boža Maksić, Ranko Vilotić, Stevan Mirković, Milija Đurić.

Za okrug ćuprijski:

Dina Canković, Kosta Dimitrijević, Dimitrije Dimitrijević, Đorđe Popović, Milosav Ristić, Velisav Stefanović, Marko Nikolić, Mita Miladinović, Marko Đorđević, Mateja Miloradović, Milovan Nikolić, Milovan Radošević, Milisav Grbić, Stevan Savić, Milan Jovanović, Radivoje Rajić, Lazar Dulić, Mijajlo Radivojević, Marinko Petrović, Dimitrije Ilić, Milan Savić, D. X. Manojlović.

Preporučujemo svima našim ministrima, da ovaj ustav obnaroduju i o izvršenju se njegovom staraju; vlastima pak zapovedamo, da po njemu postupaju, a svima i svakome, da mu se pokoravaju.

Na Petrov-dan (29. Junija) hiljadu osam stotina šesdeset devete godine, u Kragujevcu.

(M. P).

Vidio i stavio državni pečat,

čuvar državnog pečata, ministar pravde, Đ. D. Cenić s. r.

Predsednik ministarskog saveta, ministar pravde, Đ. D. Cenić s. r.

Ministar unutrašnjih dela, Rad. Milojkovnić s. r.

Mnnistar fnnancije, Panta Jovanović s. r.

Ministar vojni, J. Beli-Marković s. r.

Ministar prosvete i crkv. dela, D. Matić s. r.

Zastupnik ministra građevina, ministar vojni, J. Beli-Marković s. r.

Zastupnik ministra inostranih dela, ministar prosvete i crkv. dela, D. Matić s. r.